

КШИШЛОК ХАЖЖАТИ

1988 йил 23 ноябрь
ЧОРШАНБА
№ 269 (4.468)

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг газетаси

1974 йил 1 январдан буён нашр этилади

Душанбадан ташқари ҳар куни чиқади

Баҳоси 3 тийин

Бу ҳақда КПСС Марказий Комитетидаги кенгашда гапирилганда

ТАЖРИБА БИЛАН ЮЗМА - ЮЗ

Самарқанд областада қорамолларга туберкулез ва бруцеллез хуруж барчани оёққа тургазди. Ветеринария талаблари қўра анча-мунча сиғир гўштга топшириб юборилди. Бу республикада сут тайёрлаш маромига салбий таъсир кўрсатади, деб башорат қилишди. Бинобарин бу фикр асосли эди. Лекин Ўзбекистон ССР Статистика давлат комитети маълумотлари бунинг ақсини кўрсатмоқда: областада ўтган йилнинг шу давридаги нисбатан кўп сут тайёрланапти.

Бунга сабаб нима? Мазкур савол мутахассисдан тортиб истемолчингача — ҳаммани қизиқтириши табиий. Яқинда Самарқандга республикамизнинг бирча области агро-саноат комитетлари раисларини чорвачилик ва экономика масалалари билан шуғулланувчи ўринбосарлари таъриф буюришди. Улар ҳам самарқандлик чорвадорларга бир овоздан шу саволи беришди. Гап шундаки, областнинг 318 жойида сут етиштириш кооператив очилди. Уларда кунига 18,5 тонна маҳсулот тайёрланади. Бу икки рақам янгиликнинг афзаллигини ифода-лаб турган бўлса-да, меҳмон-ларга кооперативлардан бири-ни кўз билан кўриб, қўл билан ушлашни тасвир этишди.

Мана, биз ҳам республика семинари қатнашчилари билан биргаликда Жомбой районидagi «Октябрь» колхозга сут етиштириш кооперативидан, бу ишнинг ташаббускори олий маълумоти зоотехник Сафар Самадов ўз тасарруфидagi қорамолларни кўрсатмоқда. — Давлатдан олинган 30 минг сўм сўда ҳисобига 15 та сиғир, 25 та тая — жами 40 бош қорамол сотиб олинди. Ҳар кун пункта 105 килограмм сут жўнатилади. Тўрт ойда 13,5 тонна топшир-дик. — Сафар ўз иши ҳақида завқ-шавқ билан гапириб бе-рарди.

Саволлар ёғилиб кетди. — Фермангизга ким қоравуллик қилади? — Узиним кўз-қулқимиз. Ахир кооператив ҳовлимизнинг қорбоғида.

— Сутни ким соғиб олади? — Турмуш ўрғотми Соҳиди. Ҳа, тасаввур қилинг, бундан бир неча ой муқаддам бундай кооператив йўқ эди. Бинобарин, сут ҳам тайёрланмасди. Энди шунча фермалардан 318 таси иш бошлаганини на-зарда тутсақ, чорвачиликда қайта қурш алоқатлари кўз-га яққол ташланади.

Янгиликнинг йўли ҳаммани қизиқтирди. Ўзбекистон ССР Агроекономат давлат комитети раҳбарлари мазкур семинарни ташкил этганларида ҳисоб-бот учун қозони қоралашни кўзда тутишмади. Ҳар қандай қасбийликдан холи бу йил-да жонли инсолар асосида мутахассисларнинг «қўзини оқшис» мақсад қилиб олинди. Андиқор ифодалидиган бўл-сак, янгиликлар роса терлаб ишлашди. Чорвачиликда ижара пуаратини жорий этиш се-минарининг асосий маззунига ай-ланди.

— Бизни янгиликдан чўчиб, дадил ишлаётган мутахас-сислар фаолияти асло қониқ-тирмайд. — деди Ўзбекистон ССР Агроекономат давлат коми-тети раисининг биринчи ўрин-босари, Ўзбекистон ССР ми-нистри И. С. Умаров. — Вази-фа фурсатин бой бермасдан истиқболли усулларга ўтиб иш-лашдан иборат. Бунга қандай эришиш мумкинлигини шу ерда кўришишга мумкин.

«Октябрь» колхозидagi Тақ-сим Мусев ижарага олган ферманинг довури атрофини туғиб кетган. Айниқса ижара-чи КПСС Марказий Комитети-да ўтказилган кенгашга бориб келган, бу ерга таъриф бую-раётган меҳмонларнинг кети узилмади. Ижара пуаратига ўтиб ишлаётган ферме таъри-беси ҳақида «Қишлоқ ҳақиқати» санида «Қишлоқ ҳақиқати» бир неча бор хикоя қилинган. Семинар қатнашчилари ана шу ферма-нинг тўрт ойлик иш фаолияти-ни синчиклаб таҳлил қилдилар, 1 июлдан бунгача ҳар томон-лама мусбат ишоранинг қўйла-ганини таъкидладилар. Ижара-чида ташқари молбоқар Собир Мирзаев, сиғирсоғар Фотима Камоловаларнинг ян-гилик ишлаш ҳақидаги хикоя-лари тингланди.

Булунгур районида Иван Александрович Беккернинг но-мини билмаган, зийнатмаган одам йўқ дейиш мумкин. Бун-чалик шону шухратинг боиси нимада? Илгари районидаги қишлоқ хўжалик техника таъ-миноти бўлимида механик бўлиб юрганида уни кўпчилик билмасди. Анчадан бун дили-га бир режани туғиб юрган-ди, ниҳоят «Российский» сов-

хоз директори Н. П. Кимга бу гапни айтиди. Хўжалик чўчкале-ридан ижарага олиб, шарт-номага кўра маҳсулот тайёр-лаш истагини билдирди. Жо-ни-ворларни боқишга жой ҳам то-пилиди: район «Зағотскотига» қарашли вайрон бўлиб ётган бинони тиклаб олмақчи бў-лишди.

Фақат ана шу бинони бут-лаш ишда кўрсатган матона-ти учун И. А. Беккер тахсин айтса арзийди. Ҳафсала ва дид, энг муҳими бошланган ишга иштиёқ қўлинг ўргилсин фер-ману уювдуга келтирди. Семи-мар қатнашчилари бу ерда моддий манфаатдорлик ҳақида кўп гапирдилар. Тўғри, бу омилнинг аҳамиятини асло ин-кор этиб бўлмайди. Лекин Иван Александрович бугунги даражага моддий манфаатдор-лик туғайди эришиди, дейиш мутлақо тўғри келмайди. Фа-қат ўз ишидаги завқ-шавқини туғиш, эл-юртга келтиришдан нафдан роҳатланиш И. А. Бек-кернинг машур қилди. Агар биз уни ташаббускор десак, нега-ди ҳар қандайд ишлатиладиган бу сўз арзондек туюлади, Булунгурлик ижарачи — га-рати вужудига сиғмай кетган одам. Фақат унинг сўхбатини олиш керак, гапирдидаги оламо-лам маълумининг мағзини ча-қиш керак — ана шундагина И. А. Беккер ҳақида тула та-саввур ҳосил бўлади.

Эндиликда райондаги ҳар бири мутахассис Иван Александровичнинг иши ҳақида ифти-хор билан гапириб беради. Ферманинг дарвозасидан ич-каришгача саришта хўжайин-нинг кўли сезилиб туради. Меҳмонлардан бирга, Андиқон областа агроекономат комитети раисининг ўринбосари А. А. Дудиники сўхбатга тортаман.

— Ҳар жойда ҳам ишнинг ривожини одамнинг ўзига боғ-лиқ, — дейди Александр Аф-насьевич. — Менга бу ердаги чўчкабоқарларнинг тутуми жу-да маъқул бўлди. Андиқонга борган ана шундай сергайрат, серҳасала кишиларни қиди-ришди, улар бошчилигида фер-ме яратишга ҳаракат қилди.

— Хўжалик мазмурияти билан тузилган шартномадан бир нуска беришинг иложи бор-ми? — сўради семинар қат-нашчиларидан бири.

Район бош ветерари Али-жон Раҳмонов бу илтимосни қондирди. Лекин шу заҳоти «Бизга ҳам» деган сўров ёғи-либ кетди. Мана бугун ўша мутахассислар илтимосини «Қишлоқ ҳақиқати» қондирди. Шартномада асосан қуйидаги-лар баён этилган.

Булунгур районидagi «Рос-сийский» совхозни директори Н. П. Ким давлат қорхоналари ҳақидаги амалдош қонун ва ички хўжалик ҳисоби тўғриси-даги низоом асосида бир то-мон бўлиб, И. Беккер иккин-чи томон — ижара коллекти-ви билан 1988—1990 йилларга ушбу шартномани имзоладил-лар.

1. Шартнома предмети. 1. 2.795 сўм маблаг, 100 бош чўчка ижарага берил-син.

2. Совхоз дирекцияси қуй-идаги ҳажмда чўчка гўшти етиштириш учун бурюрма бе-ради:

Улов берилгн	1988 йил	1989 йил	1990 йил
Чўчкалар сони	100	200	200
Урчак суткалик семирриш	грамм 350	350	350
Семирриш	центнер 97	194	194

3. 1983 йилдаги нисбатан 1983 йилдаги нисбатан Кийсий баҳо Кийсий баҳода ялли маҳсулот нархи

Улов берилгн	1988 йил	1989 йил	1990 йил
Чўчкалар сони	100	200	200
Урчак суткалик семирриш	грамм 350	350	350
Семирриш	центнер 97	194	194

4. 1983 йилдаги нисбатан 1983 йилдаги нисбатан Кийсий баҳо Кийсий баҳода ялли маҳсулот нархи

Улов берилгн	1988 йил	1989 йил	1990 йил
Чўчкалар сони	100	200	200
Урчак суткалик семирриш	грамм 350	350	350
Семирриш	центнер 97	194	194

5. 1983 йилдаги нисбатан 1983 йилдаги нисбатан Кийсий баҳо Кийсий баҳода ялли маҳсулот нархи

Улов берилгн	1988 йил	1989 йил	1990 йил
Чўчкалар сони	100	200	200
Урчак суткалик семирриш	грамм 350	350	350
Семирриш	центнер 97	194	194

6. 1983 йилдаги нисбатан 1983 йилдаги нисбатан Кийсий баҳо Кийсий баҳода ялли маҳсулот нархи

Улов берилгн	1988 йил	1989 йил	1990 йил
Чўчкалар сони	100	200	200
Урчак суткалик семирриш	грамм 350	350	350
Семирриш	центнер 97	194	194

7. 1983 йилдаги нисбатан 1983 йилдаги нисбатан Кийсий баҳо Кийсий баҳода ялли маҳсулот нархи

Пахтакор райондаги «Самарқанд» совхози деҳқонлари ҳосилдан бўшган майдонларни қартоғлама асосида ўнглаб, сўғра пешма-пеш шудгорламоқдалар. 1-бригадга қарашли Анорбой Эшматов бошлиқ звенода айниқса яхши ташкил этилган. Коллектив 81 гектар экинзорини қисқа муддатда, сифатли ҳайдаб, келгуси йил ҳосилга пухта замин яратишни кўзламоқда.

СУРАТЛАРДА: 1. Меҳнатзор Абдуқалил Маматқулов ва звено бошлиғи Анорбой Эшматов. 2. Шудгорлаш пайти.

У. ҚУШВОҚОВ фотолари.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

21 ноябрь куни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси П. Қ. Ҳабибуллаев раислигида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Олий Совет доимий комиссия-ларининг, халқ депутатлари об-ласта Советлари ижроия коми-тетларининг раислари, респу-блика министрилари ва идора-лари, жамоат ташкилотлари ва иқидий союзлар, оммавий ахборот воситаларининг раҳ-барлари, етакчи жамиятшу-нос олимлар иштирокида кен-гайрилган мажлис бўлди.

СССР Конституциясига ўзгар-тишлар ва қўшимчалар кирит-иш ҳақида ССР халқ депу-татлари сўйлов тўғрисида ССР қонунилари лойиҳалари-нинг республикада умумхалқ муҳокамаси қандай бораётган-лиги ҳақидаги масала кўриб чиқилди. Мазкур масала оза-сидан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси П. Қ. Ҳабибуллаев ахборот берди. Мажлисда Ўзбекистон ССР Олий Советининг раиси Р. Ф. Гуломов, Қорқолғистон АССР Олий Совети Президи-умининг раиси Т. А. Ешим-бетова, Ўзбекистон ССР тақши-шлар министри С. О. Азимов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Ф. Х. Қо-диров, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг аъзо-лари Б. Асқоров, П. П. Мель-ников, Ш. Р. Мирсаидов, Ўзе-бекистон ССР Олий Совети мил-латлараро муносабатлар ва интернационал тарбия масала-лари комиссиясининг раиси Э. Ю. Юсупов, Ўзе-бекистон ССР Фанлар академия-сининг мухбир аъзоси А. А. Аъзамқужаев, «Совет Ўзе-беки-сти» газетасининг редактори Л. П. Қаюмов, Сурхондарё областа ижроия комитетининг раиси Х. Э. Бердиева сўзга чиқдилар.

Мазкур масала оза-сидан қабул қилинган қарорда рес-публикада бу муҳим сиёсий ҳужжатларнинг кенг муҳока-маси уюштирилганлиги қайд этилди. Меҳнат коллектив-ларининг, истиқомат жойла-рида граждандарнинг йиғи-лишларида, халқ депутатлари Советларининг сессияларида, жамоат ва иқидий ташкилот-ларнинг пленумларида, меҳ-натқиларнинг хатларида Ўзе-бекистонда КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель пле-нуми, партия XXVII съезди ва КПСС XIX Бутуниттифоқ кон-ференцияси белгилаб берган йўлга мувофиқ қайта қуриш ва янгилаш жараёнлари авж олиб бораётганлиги таъкид-ланди. Қорхоналарда, ташки-лотларда, колхозлар ва сов-хозларда, илмий муассасалар-да соғлом, иқидий ва амалий муҳит тобора кўпроқ қарор топмоқда, одамларнинг меҳ-нат активлиги, иқидий ва

сиёсий активлиги ошмоқда. Саноат, транспорт ва алоқа ўн иккинчи беш йиллик топшири-лари доирасида ривожлан-моқда, далалар ва фермалар-нинг маҳсулдорлиги ошмоқ-да. Сўнгги йилларда биринчи марта пахта тайёрлаш плани бажарилиб, давлатга 5 миллион 350 минг тоннадан кўпроқ қимматли хом ашё сотилди.

Республика меҳнатқилар, деб таъкидланди қарорда, КПСС ва Совет давлатининг социалистик демократияни, халқнинг ўзини ўзи боқари-шини ривожлантиришга, сай-лов системасини, халқ депу-татлари Советлари ва оидил судлов органлари структураси ҳақида фаолиятни такомилла-штиришга қаратилган йўлни тў-ла кўллаб-қувватламоқдалар. Ҳозирги вақтда республика Олий Совети Президиумига 1273 та фикр-мулоҳаза тушди. Уларнинг ҳаммаси чуқур ўр-ғаниди, умумлаштирилди ва ўз вақтида ССР Олий Совети Президиумига юборилди. Меҳнатқиларнинг юборил-ган лойиҳалари мулоҳазала-ри оммавий ахборот ва про-паганда воситаларида кенг ифодаланмоқда. Ўзбекистон-нинг миллионлаб граждандари кўзда тутилган сиёсий систе-ману ўзгартириш, давлат ҳокимиятининг олий орган-ларини тузиш ва уларнинг самарали ишлашини таъмин-лашни КПССнинг совет жа-миятини революцион тарзда янгилашдан иборат стратегия йўлининг бевосита давоми деб ҳисобланмоқдалар. Улар умри туғган ишнинг буйруқлигини ушлабни туғатишга доир ор-зу-умидларини, сиёсий тур-мушнинг чинакам ленинча маъ-нодаги демократия ва ўз-ўзи-ни боқариш асосида ташкил этиш имкониятларини ана шу йўл билан боғламоқдалар.

Халқ ҳокимиятининг янги органларини берпо этиш, уларнинг составига КПСС, жамоат, кооператив ва иқидий ташкилотлар вакиллари сай-лаш асосида маъқулланмоқда. Кўпгина депутатлар сўзиди, иттифоқдош ва автоном ташкилотлар халқ депу-татлари съездлари давлат ва иқидий турмушнинг энг долзарб муаммоларини бевоси-та коллектив тарзда кўриб чиқишини энг таъсирчан формаси бўлиб қолиши қайд этилмоқда. Граждандарнинг фикрича, ССР Олий Совети-нинг ваколатларини кенгай-тириш, унинг президиуми, па-латалари ва доимий комиссия-лари вазибаларини конкретла-штириш олий давлат структу-расини демократиялаш йў-лидаги янги қадам бўлади.

СССР Олий Совети раиси

лавозимини таъсис этиш, шу-нингдек партия раҳбарини олий давлат лавозимига сайлаш тўғрисидаги таклиф республи-када иқидий кутуб олинди. Меҳнатқилар партия раҳба-рининг олий давлат лавозимига сайлашни қонуний ва энг муҳим социал-иқидий про-граммаларни тайёрлашга раҳ-барлик қилиш, ташқи сиёсат-нинг, мамлакат мудофая қо-биллияти ва хавфсизлигининг асосий масалаларини ҳал этиш самардорлигини ошираётган таъкидланмоқдалар. Кенг вакиллар иштирокида кон-ституцион назорат комитетини тузиш тўғрисидаги модалага гоёғат муҳим аҳамиятга эга бўлган модала деб қаралмоқда ва бунинг жамият турмушининг халқ соҳаларида қонунийга риоя этилишини қаттиқ кон-троль қилиб боришни ташкил этишга қаратилган чора деб ҳисобланмоқда. Қонун чиқе-руви, ижро этуви ва суд ор-ганлари ўртасида вазибаларни ва масъулиятни аниқ белгилаб қўйиш, сўйлов кампанияси таъйиғарлик қўриш ва уни ўтказишда демократик асо-слик муносабатларини янги қондалар кўллаб-қувватлашни назор қилинмоқда.

Бошланган сиёсий система ислохоти, ССР Конституция-сига ўзгартириш ва қўшим-чалар киритишнинг кўзда ту-тилиши, ССР халқ депутатла-ри сайлови тўғрисидаги қо-нун лойиҳаси совет халқлари дўстлиги ва ҳамкорлигини мустақамлашда, ҳар бир итти-фоқдош ва автоном республи-када халқ хўжалик комплекси негиз-ида ривожлантиришни жадал-лаштиришда муҳим қадам деб ҳисобланмоқда.

Меҳнат коллективлари ва айрим граждандардан Ўзе-беки-стон ССР Олий Совети Пре-зидиумига, республика омма-вий ахборот воситаларига, жа-моат ташкилотларига жуда кўп хатлар келмоқда, уларда ис-лохотнинг биринчи босқичи доирасида жамият сиёсий сис-темасида кўзда тутилган ўзгартиришнинг моҳиятини бузиб кўрсатишга уринишлар хусусида жамият сиёсий ис-лохот қилинган. Сиёсий кескин-лики вужудга келиши, мил-латлараро муносабатлар соҳа-сида вазиетни кескинлаштириш учун асосиз ҳис-туғуларга, талабномаларга, демократия ва ошкораликдан фойдала-нишга йўл қўйиб бўлмаслиги таъкидланмоқда.

Ўзбекистон ССР Олий Со-вети Президиуми республика меҳнатқиларининг яқдиллик билан билдираётган иродаси-ни ифодалаб Совет Соци-алистик Республикалари Итти-фоқи қардошлиги ва бирли-

ЯНГИ ВАЗИФАЛАР— ЯНГИЧА ЁНДАШУВ

Республика активлари йиғи-лиши 1989—1995 йилларда Ўзе-бекистон ССРда физкультура ва спортни ривожлантириш программасини туддан қайта кўриб чиқиш лозим, деб то-пиди. Залда эса худди ана шу ҳужжатни тузишда иштирок этган кишилар кўпчилиги эди. Ҳа, Галатим! Қонуний, деб ўй-лаймиз! Чунки залга йиғилган кишилар эришилган муваффа-қиятлар ва янги вазифаларни чуқур ва ҳар томонлама кўри-б чиқиб, ишга янгича ёнда-шуш зарур, деган хулосага келдилар. Ана шундай кенга-шларни замонвий ўтказиш ус-луби қўл келди, эндиликда дабдабозлик билан ўзига ўзи ҳисоб берадиган даврлар ўтиб кетди. Ҳозир иш обдон таҳлил қилинмоқда, илож бўл-ган ҳамма ишларни рўйба қи-қаришга интиладиган давр келди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг сек-ретари М. Ҳ. Холмухамедов докладыда ҳам, Қорқолғистон АССР физкультура ва спорт давлат комитети раиси А. Айтишев, Тошкентдаги 71-мактабнинг методист ўқи-тувчиси С. Арзуаманов, Ўзе-бекистон ССР соғлиқ сақлаш министри С. Бахромов, Сари-осиб район партия комитети-нинг секретари М. Бахритди-нова, Ўзбекистон касабасо-ларини республика кўнгили физкультура ва спорт маъияти раиси И. Эшпадаров, олимпиада ўйинларида кумуш медалга сазовор бўлган И. Мухамедов, республика физи-культура ва спорт давлат коми-тетини раисининг ўринбосари В. Фен, Сирдарё областа

ДОСААФ комитети раиси И. Ципруш, Наманган областа комсомол комитетининг сек-ретари М. Эсонбоев, ўқ отиш спортни тренери А. Янгурезов нутқларида ҳам ана шундай йўл тутилди. Бунинг қаранги, «Ҳисобот даврида муайян ютуқларга эришилди» деган сийқаси чиққан жумлалар билан бошланадиган бўлишларга ҳоҳат ҳам йўқ экан. Бир ва-қарайга амалий таҳлилга, ре-зервларни қидириб топишга зўр берилди. Нотиклар баъзи-да шунчаки ҳисоб бермас со-визлик билан ёрдам сўраб илтико қилбашлашса, маж-лис ахли, иш ҳақида гапиринг, дегандек чапак чалиб юбо-раверди.

Агар иш хусусида гапир-адиган бўлсак, аввало шунинг таъкидлаш керакки, мажлис ахли қонкрет тақрибанинг моҳиятига, шу тақриба ву-жудга келган қорхоналарга асосий эътиборни қаратади. Масалан, кенгашда қатнашган кўпчилик Тошкентдаги 71- ва 210-мактаблардаги физкульту-ра дарсларига қатнашган, бош-ланғич синф ўқувчилари ҳафтасига уч марта шаҳардаги бассейнга бораётган Навоий-даги 6- ва 9-мактабларнинг таж-рибасини ўрганиш, Чирчиқ, Андиқон, Тошкентдаги бир қанча болалар соғаларида жамиятнинг жисмоний тарбия-сига жалб этиб тарбиялаш жараёнини ўз шароитларида қўллаш истагини билдирдилар: олимпиада ўйинларида кумуш медалга сазовор бўлган И. Мухамедов, республика физи-культура ва спорт давлат коми-тетини раисининг ўринбосари В. Фен, Сирдарё областа

(Давоми 3-бетда).

лективларида тушунириш иш-ларини қучайтириш зарур деб топилди. ССР билан итти-фоқдош республикалар ўрта-сидаги муносабатларни ўй-ғунлаштириш, иттифоқдош ва автоном республикалар стату-си билан боғлиқ бўлган бош-қа вазифалар сиёсий ўзгар-тишларнинг бундан кейинги босқичларида ҳал этилади.

Халқ депутатлари Совет-лари, министрликлар ва идораларга, хўжалик орган-ларини ва жамоат ташкилот-ларининг раҳбарларига меҳ-натқиларнинг активлигини янада ошириш, уларнинг қай-та қуришга қўшаётган ҳисса-сини қўйиштириш учун қонун лойиҳалари муҳокамасида фойдаланиш таклиф қилинди. Бу йилги ва умуман ўн иккинчи беш йиллик социал-иқидий ривожлантириш панлари сўзсиз бажарилиши меҳнат коллективларининг, барча меҳнатқиларининг асо-сий вазибаси бўлиши лозим. Ҳамма жойда хўжалик ҳисо-би, қаделиети ва ижара пуар-ратини, хўжалик юриштиш ва боқаришнинг бошқа индор-Оаиқ-овак ва Уй-жой про-граммаларини ҳал қилишга, кўндаларини ишлаб чиқариш ва киматларини кенгайтиришга, каси ва маданиятининг янада ривожлантиришнинг фақат сиё-сий вазибаларини изчиллик билан ҳал этиш, методик дўстлик ва жиспикни муста-қамлаш негизидеги таъ-минлай олади, деб ҳисоб-лайди.

Қарорда таъкидландики, Ўзбекистон ССРда ССР Конституциясига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тў-ғрисидаги ҳамда ССР халқ депутатлари сайлови ҳақидаги ССР қонунилари лойиҳалари умумхалқ муҳокамаси меҳнатқиларнинг меҳнатда-ли ва иқидий-сиёсий актив-лиги ошган вазиетда ўтмоқда. Республика граждандарнинг мулоқат қўйлигини ана шу му-лоқат қўйлигини умуман қў-ллаб-қувватлашда ва маъ-қулланмоқда. Бу ҳужжат-ларнинг КПСС XIX Бутуниттифоқ конференциясининг мамла-катамизда халқ ҳокимиятини ривожлантириш ва мустақам-лаш тўғрисидаги қарорларини амалга ошириш йўлидаги кон-крет қадам деб ҳисобланмоқ-далар.

Президиуми республика халқ депутатлари Советларига мез-кур қонун лойиҳаларини муҳокама қилишга граждандарнинг кенг оммасини жалб этиш, бу лойиҳалардаги ҳамма қондалар оза-сидан эркин ва амалий фикрлашувни ташкил этиш, меҳнатқиларнинг му-лоҳазалари ва таклифлари пухта ҳисобга олинишини таъ-минлаш, уларнинг мазмуни тўғрисида ССР Олий Совети Президиумини оператив ха-бардор қилиш ишларини да-воми этиришни топширди.

Қонун лойиҳаларининг умум-халқ муҳокамаси қўйлиши сиёсий ислохотдаги фақат дастлабки қадам эканлигини ҳар бир кишининг онига ет-казиш оза-сидан меҳнат кол-

БИР НОТИҚНИ ҲИСОБГА ОЛМАГАНДА

КЕГАЙЛИ РАЙОН ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

Конференция олдинда делегат ва райком аъзоси, «Приаральстрой» трести экс-назоратчи Бери Маматқулов билан суҳбатлашди.

— Бугун кескин ва юзотирис гап-сўзлар бўлишига ишончим комил, — деди у. — Базин раҳбарлар шаънига жиддий таъналар айтилиши ҳам мумкин.

— Нима, сиз ҳам сўзга чиқмоқчимиз?

— Ҳозирча бир қарорга келганим йўқ. Ҳарқалай, тайёргарлик кўрайман. Айтадиган гапларим бор. Ўйлашмиш, сўзга чиқишни истовчилар кўпга ўхшади.

Районда суҳбатлиги кўрилган йигирма беш йилдан ортиқ умрини бағишлаган ветеран ҳам бўлиб чиқди.

Кегайли райони ташкил топтигани 60 йил бўлди. Бу конференция унинг тарихида ўттинчиси эди. Қўрамазики, ҳар иккови ҳам йирмик сана. Бордию илгари бўлганида бундай юбилейлар дабдаба-бошлик, баландпарвоз руҳда, тантанавор нуқтадор билан ўтганар. Агар пахта тайёрлаш пиланини бажарган Энгельс номи колхозининг конференция юммига йўллаган уч сатрдан иборат рапортнинг ҳисобга олмасак, кўтаринликдан асар ҳам йўқ эди.

Район партия комитетининг биринчи секретари Т. Кериматовнинг ҳисобот доклады ҳам, музокарада қатнашган нотийларнинг нутқлари ҳам асосий диққатэртибдор яқин ўтмиш сабоқларига, унинг салбий томонларига, бугун-эртанга вазибаларга, уларни ҳал этиш йўли-йўриқларига қаратилди. Делегатларнинг фикрича, конференцияга олдиндан пухта тайёргарлик кўрилганлиги унинг умумий жағвогарлиги ва ишчилик руҳини таъминлади. Бу ҳақда райком ташкилий бўлими мудири, бюро аъзоси П. Алланёзов шундай деди:

— Бу ҳал ҳисобот-сайлов палласини уюштиришга янгича ёндашдик. Энг аввало бошлангич, цех партия ташкилотлари, гуруҳларга бўлиб ўтган йилгилашлар тажрибасини умумлаштирдик. Йилгилашларни ўтказишда, секретарларни сайлашда демократия ва ошкоралик принциплари ҳал қилувчи роль ўйнади. «Ленин жол» газетаси конференция делегатлари билан ўз ўқувчиларини таништириб борди.

«Бизнинг анкета» рубрикаси остида район социал-иқтисодий ривожланишини жадаллаштиришнинг у ёки бу жиҳатлари юзасидан меҳнатчиларнинг жавоб ва таклифларини босди. Бундан ташқари фикр-мулоҳазалар, таклифларни тўплаш ҳамда

улар асосида жамоатчилик фикрини ўрганиш мақсадида район мақсадида янги ўрнатилди. У бун тургани йўқ. Махсус комиссия тузилди. Унинг аъзолари сайланган янги органларни дастлабки шакллантириш вази-фаси билан машғул бўлдилар. Комиссия иштирокида конференцияга келган делегатларнинг вакиллари учрашувларида райком, ревизиона комиссияси составлари, область партия конференцияси делегатлигига номзодлар танланди, ҳар томонлама муҳокама қилиб чиқилди. Қўрилганидек, кўрсатилган номзодларнинг баъзилари ўтмай қолди. Натигада райком составига қарийб 80 номзоддан атиги 63 таси қолдирилди. Бошқа бир ишчи гуруҳи ҳисобот докладыни тайёрлаш билан шуғулланди. Илгари у райком аппарати кучи билан тайёрланди. Ниҳоят, доклад қайта-қайта ишланиб «ийёмга» етказилган, район партия комитети пленумида муҳокама қилинган ва тасдиқланди. Шунинг ҳам айтиш кераки, пухта тайёргарлик қилиш олдиндан ишлаб чиқилган «сценарий» деган эмас. Масалан, аввалги йиллардагида фарқ қилароқ райкомда ҳеч ким докладыни муҳокама қилишда сўзга чиқувчиларнинг тахминий рўйхати ҳақида ҳур этиб оғиз очмади. Нутқларнинг қай тарзда бўлиши ҳақида-ку гапирингиз ҳоҳат ҳам йўқ эди. Шундай қилиб, биз конференцияда қўрилган вақоелар рўй беришига тайёр эдик. Демократия ва ошкоралик шариоатида бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас-да.

Кўрқ саҳифали ҳисобот докладыда иқобий ўзгаришларга бор-йўғи бир ярим саҳифа ажратилгани эътиборимизни торти. Улар ҳам камтарона бир йўсунда айтиб ўтилди. Бунинг ўз мантинги бор эди, албатта. Гап шундаки, районда салбий ҳолатлар иқобий ўзгаришларга нисбатан ҳали кўпроқ, Демак, вазиятта КПСС XXVII съезди ва Вунтунтифоқ XIX партия конференциясининг юксак талаблари нуктадан назаридан баҳо бериш тақозо этиларди. Коммунистлар, табиийки, масала ана шундай тарзда ёндашилди. Докладаги кескин танқид ва ўз-ўзини танқид музокарадаги нутқлар руҳини белгилаб берди. Биринчи нотийнинг сўзлариёқ кўпчилик учун қўрилмаган бўлди.

— Райкомнинг бутун сийсий ва ташкилотчилик ишлари экономикани мустаҳкамлашга, одамлар яқини яшашларига қаратилган, — деди «Қизил аскар» совхози пар-

тия комитетининг секретари Е. Перинёв. — Бироқ шундай савол туғилди: бу мақсадга қандай йўллар билан эришимизда? Ҳамма вақт ҳам бошлангич партия ташкилотлари масъулиятини кўтариш, обрўсини ошириш орқали шундай қилинаилти, деб айтиш қийин. Мана бир мисол. Райком секретарлари, бўлим мудирилар совхозга боришар экан, партокми, бошлангич ва цех партия ташкилотлари секретарларини четлаб, тўша-тўғри дидан, олма ва узум эса 2 сўмдан напта тушмайди. Р. Содиқова эса сўз олаб ўз шаънига билдирилган танқидий фикрларини рад қилишига уринди, унга ҳуқуқини муҳофаза қилувчи органлар талачи-тороқчилар ва камоматчиларга, савот савдоси қондаларида бўзувчиларга қарши курашда яқин ердан беришарликларини айтиш билан қийинланди.

Мехнат ва уруш ветерани, Куйбишев номи совхозда истемоқ қилувчи пенсиядор, илгари бўлиб бошқарувчи сўз олаб тирсиллаб турган мазвудан гап очди, райком кўз ўнгига номаъмулликнинг қайлаётган коммунистлар раҳбарларининг ҳўжасизлиги йўқ қўйишарганини кескин танқид қилди.

— Мен М. Ҳуманазаров номи совхозининг ирригация-дренаж тармоқларини тозалашда қатнашганим, — деди у. — Ҳўжаликка Ж. Шониевнинг директорлик қилади. На у билан, на бошқа раҳбарлар билан амалий, ишчилик ва ҳақиқий ўртоқларча муносабатлар ўрнатилган. «Халқобод» совхоз бу йил 25 центнердан ҳосил кўтарган бир пайтда бу ерда арзан 19 центнерга етганини қандай баҳолаш мумкин? Шунинг ҳам айтиб қўйяй, ҳар икки совхознинг табиий-иқлим шариоатлари бир хил. Шониев ва бошқа директорлар нуқул янги ерлар оғишга зўр беришарти. Шунинг учун ҳам баъзи ҳолатларда сув етишмай қолмоқда. Эскидан суғориб келинаётган майдонларнинг унумдорлигини ошириш ҳақида қайғуриямизми. Раҳбар-коммунистларнинг ўзлари номаъмул намуна кўрсатишарти экан, қайта қуриш, экономикани ривожлантириш ҳақида гапириб ўтиришга ҳоҳаж борми!

Бошқа делегатларнинг нутқларида ҳам камчиликларга муросасилик, янгича ишлаш ва яшашга интилиш руҳи яққол сезилиб турди. Шуниси қувончлики, бунда кескин томонлар ҳаспўшлаб ўтилмади. Райком, унинг бюроси, секретарлари, район ташкилотлари, корхоналар ва муассасалар раҳбарлари-

нинг фаолиятга доир кўпдан-кўп салбий ҳолатлар тилга олинди. Ҳўмладан, аҳолига савдо хизмати ёмон таъкил этилганлиги, озиқ-овқат товарларига, биноба-нини, мева ва сабзавот маҳсулотларига ҳаддан ташқари юқори нарх қўйилгани учун район матлубот жамиятлари союзи ва унинг раиси Р. Содиқова шаънига кескин гаплар айтилди. Ҳатто ҳосил йилги-териб олинаётган пайтда ҳам Кегайли районидики нартокширин нархи 1 сўмдан, олма ва узум эса 2 сўмдан напта тушмайди. Р. Содиқова эса сўз олаб ўз шаънига билдирилган танқидий фикрларини рад қилишига уринди, унга ҳуқуқини муҳофаза қилувчи органлар талачи-тороқчилар ва камоматчиларга, савот савдоси қондаларида бўзувчиларга қарши курашда яқин ердан беришарликларини айтиш билан қийинланди.

Мехнат ва уруш ветерани, Куйбишев номи совхозда истемоқ қилувчи пенсиядор, илгари бўлиб бошқарувчи сўз олаб тирсиллаб турган мазвудан гап очди, райком кўз ўнгига номаъмулликнинг қайлаётган коммунистлар раҳбарларининг ҳўжасизлиги йўқ қўйишарганини кескин танқид қилди.

— Райкомдаги ўртоқлар, биз, ветеранларни нима учун эсдан чиқариб қўйдингиз? Ёшлар ўртасида мураббий-тарбиячи сифатида жамоат ишларига жалб этсангиз бўлмайдими? Доклада ёшлар тарбиясида қанчадан-қанча қусурлар борлиги ҳақида гапириб ўтилди. Бу камчиликларни қандай қилиб бартараф этиш мумкин? Ўйла-манки, бу ишда ветеранларнинг, энг аввало коммунистларнинг партиявий, ҳаётий ва ишлаб чиқариш тарбияси, жуда қўл келади.

Делегатлар оқсоқолнинг сўзларини қарсақ қалиб кутиб олди. Сўнгра эса унинг таклифи конференция қарорига киритилди.

Ҳамма нутқлар ҳақида ба-тафсил тўхталиб ўтиришга ҳоҳаж бўлмас керак. Йигирма киши сўзга чиқди, жами ўттизга яқин киши ёзилган эди. Нотийқлар масалага ўта талабчанлик ва ошкоралик билан ёндашилди. Тўғри, баъзи нутқларда «анъанавий» услуб, яъни аввалда ўз ишларидан ҳисоб бериш, кейин эса муҳокама этилаётган масалаларга муносабат билдирини ҳам сезилиб турди. РАПО кенгаши раиси О. Бойқоновнинг сўзи конференциянинг умумий ишчилар ва амалий руҳига ҳамоҳаз бўлмади. Райком миқёсидаги коммунист-раҳбарнинг, район партия комитети бюроси аъзосининг асосий масалаларни четлаб ўтгани

ҳаммани ҳайратда қолдирди. Ҳўмладан, доклады, «Халқобод» совхоз директори К. Юсупов, «Еркин дарё» совхоз партия комитетининг секретари Б. Қозоқбоев, Куйбишев номи совхоз сиргосари, цех партия ташкилот секретари Г. Ҳуманазаров, бошқа коммунистлар ўз нутқларида қатор саволларни қўйди: қандай қилиб қўйилди. Районда иқара пудрати, мехнатни ташкил этиш ва уни рағбатлантиришнинг бошқа илгор шакллари нима учун жуда суст ривожланибди? Кегайли райони бўйича бир килограмм ҳам мева ёки сабзавот қайта ишламаётганини қандай баҳолаш мумкин? РАПО ниҳоят қорозоблиқдан қачон воз келди? Экин майдонларини илми асосланган структурага кўчириш, алмашлаб экин-ини жадаллаштириш учун қандай чоралар қўриш керак? Нима учун деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари таннари юқори? Қўйидаги далиллар тилга олинди. Ҳўжаликлардан бирини битта туҳум... 3 сўмдан ортироққа тушди. РАПОдан бир неча қадан нарида жойлашган М. Ҳуманазаров номи совхоз жойий йилнинг тўғризи ойна боёбинда унинг раҳбарлари ва мутахассисларидан фармоиш беришчи 256 та ҳўжасидан олди. Ҳўжаликлардан ҳам тахминан шунча қорозоблиқ қилинди. Бундай иш услуби қайта қуришга зид. Аграрноат секторидики кадрлар танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш партиявий ёндашув сезилмапти. Бу ўз ҳолига ташлаб қўйилган соҳадир.

Мана шунинг учун ҳам РАПО раисининг «тиш-тирноқсиз» нутқидан делегатларни ташкилот раҳбар органларни составларига номзодларни тасвия этиди.

Янги сайланган район партия комитетининг ташкилий пленуми бўлиб ўтди. Унда 11 кишидан иборат бюро аъзоси, секретарлар сайланди, бўлим мудирилар, район газетаси редактори тасдиқланди, комиссиялар тузилди. Т. Кериматов райкомнинг биринчи, Б. Нураддинов иккинчи секретарлари, М. Елибоева секретари этиб сайландилар.

В. НИКУЛИН, И. АХМЕТОВ, «Қишлоқ ҳақиқати»нинг махсус мухбирлари.

Шунингдек, Қорақалпоғистон АССРнинг Шуманой, Мўйноқ, Эллиқалъа, Қораўзақ ва Ленинобод районларида ҳам партия ҳисобот-сайлов конференциялари бўлиб ўтди.

Ҳозир ҳаётнинг ҳамма қирраларида фаолиятнинг янгица, меҳнатқашлар продасин талаб этаётгани ўсиш қарор этмоқда. Авваллари депутатликка номзодлар қўрибдан тасвия қилинади. Очинг-ошнора бўлмасда таъриб шундай эди. Юқоридан белгиланган қилишга тўғри келса иш юришиб кетаверарди. Ҳатто баъзи сайловчилар кимнинг номзоди учун овоз бераётганига ҳам қизиқиб ўтирмас эдилар.

Бундан бўён депутатлик ҳалқ ўзи сайлайди. Аввал бир неча номзодлар кўрсатилади. Сайловчи уларнинг сийсий, амалий ва шахсий фазиалларини эркин ҳамда ҳар томонлама муҳокама қилиш имкониятига эга. Ҳатто йилгилашларда, матбуотда номзодни ёқлаб ёки унга қарши чиқишлар қилиши мумкин.

Мен Қўнун лойиҳасини ўқиб бўлгач, «кўпчилик овоз» ҳақида ўйлаиб қолдим. Кўпчилик овоз деган тушунчани конкретлаштириш пайти келмадимми? Ҳаётда баъзан қизиқ ҳодисалар бўлаптир. Нафақат депутатликка, бошқа лавозимларга ҳам раҳбар шахслар сайлов йўли билан қўйилиши одат тусига кирди. Бу ташкилотда раҳбар сайлов ўтказилди. Юз кишидан эллик бит-

тиричи, район партия комитети бюроси аъзоси З. Нуриддиновлар йўқ эди. Бироз галати туоларкан. Мендан: нега шундай бўлди? — деб сўрашди. Жавобим бундай: «Корхонамида бўлиб ўтган партия ҳисобот-сайлов йилгилашда коммунистларнинг номзодини рад этишар. Уқун ва билими етишмайди, коллективнинг социал талаб-эҳтиёжларига ҳуқуқ қилиб бора олмайдик, деб айтишди. Бундай баҳо райком бюроси аъзоси шаънига ярашадими? Дарвоқе, мен бунда ҳеч қандай тасодифни кўрмаймман. Биз принципаллик ва мустақиллик асосида иш юридик, холос. Илгари эса бундай фазиаллар етишмасди. Конференцияда ҳам ана шундай руҳ ҳўжм сурди. У яқин шаҳарлар келтиришига сабабчидир».

З. САМАНДАРОВА, «Кегайли» совхозининг механик-ҳайдовчиси.

— Исон, оддий мехнатчи, қайта қуришнинг бош ижросини конференция диққат марказида турганлиги мени аниқска қувонтирди. Ўз ҳақимда икки оғиз сўз. Ўн олти йилдан бўён зангори кема ҳайдаман. Бу йил октябрда 122 тонна пахта тердим, бир ойда 600 сўмдан ортироқк иш ҳақи олдим. Юксак унумли меҳнат билан биз ана шундай рағбатлантирилмоқда!

Конференция делегатлари районда уй-жой ҳамда социал-маданий мақсадларга муассасалар қурилишини жадаллаштириш учун тегишли чоралар қўришни сўраб Ўзбекистон ССР Аграрноат давлат комитети раисининг ўринбосари Б. Ҳамидов ва иттироқ тасаруфчидаги «Аральстрой» фирмалари бошлиғи М. Сареснов номларига хатлар қабул қилдилар.

Конференция район партия ташкилот раҳбар органларини ҳамда область партия конференциясига делегатларни сайлаш, область партия ташкилот раҳбар органларни составларига номзодларни тасвия этиди.

Янги сайланган район партия комитетининг ташкилий пленуми бўлиб ўтди. Унда 11 кишидан иборат бюро аъзоси, секретарлар сайланди, бўлим мудирилар, район газетаси редактори тасдиқланди, комиссиялар тузилди. Т. Кериматов райкомнинг биринчи, Б. Нураддинов иккинчи секретарлари, М. Елибоева секретари этиб сайландилар.

В. НИКУЛИН, И. АХМЕТОВ, «Қишлоқ ҳақиқати»нинг махсус мухбирлари.

Шунингдек, Қорақалпоғистон АССРнинг Шуманой, Мўйноқ, Эллиқалъа, Қораўзақ ва Ленинобод районларида ҳам партия ҳисобот-сайлов конференциялари бўлиб ўтди.

Ҳозир ҳаётнинг ҳамма қирраларида фаолиятнинг янгица, меҳнатқашлар продасин талаб этаётгани ўсиш қарор этмоқда. Авваллари депутатликка номзодлар қўрибдан тасвия қилинади. Очинг-ошнора бўлмасда таъриб шундай эди. Юқоридан белгиланган қилишга тўғри келса иш юришиб кетаверарди. Ҳатто баъзи сайловчилар кимнинг номзоди учун овоз бераётганига ҳам қизиқиб ўтирмас эдилар.

Бундан бўён депутатлик ҳалқ ўзи сайлайди. Аввал бир неча номзодлар кўрсатилади. Сайловчи уларнинг сийсий, амалий ва шахсий фазиалларини эркин ҳамда ҳар томонлама муҳокама қилиш имкониятига эга. Ҳатто йилгилашларда, матбуотда номзодни ёқлаб ёки унга қарши чиқишлар қилиши мумкин.

Мен Қўнун лойиҳасини ўқиб бўлгач, «кўпчилик овоз» ҳақида ўйлаиб қолдим. Кўпчилик овоз деган тушунчани конкретлаштириш пайти келмадимми? Ҳаётда баъзан қизиқ ҳодисалар бўлаптир. Нафақат депутатликка, бошқа лавозимларга ҳам раҳбар шахслар сайлов йўли билан қўйилиши одат тусига кирди. Бу ташкилотда раҳбар сайлов ўтказилди. Юз кишидан эллик бит-

СССР қонунлари лойиҳаси умумхалқ муҳокамасида

САЙЛОВЧИЛАР ТАЛАБИ

Ҳар иккала қўнун лойиҳасини сичиллаб ўқиб чиқидим. Уларда кишиларнинг чин ниетлари ифодаланган, талаб-истаклари ҳисобга олинган деб ўйламан. Лекин баъзи моддаларда ҳамон ноаниқликлар мавжуд.

Биргина «Сайловчилар ва жамоат ташкилотларининг СССР халқ депутатлари нақазлари» деб аталган 10-модда ҳуқуқни тўхтайлик. «Депутат — халқ хизматкори» деган ибора ҳар бирнинг онгигагина сингиб кетган-у, лекин ҳеч кимга жиддий таъбир қилмайди. Сабаби аён: планга киритилган, қурилиш олдиндан ҳал этилган ишлар депутатларга нақаз сифатида тасдиқланади. Сайловчилар билан уларнинг депутатлиги қарандаш қолди! Тўғри, баъзан ижро этилади, фақат депутат олий лавозимдаги шахс бўлса.

Янги лойиҳада депутатлик ҳалқ билан яқинлаштириш йўллари топилад. Лекин унга тошпирқ бериш масаласига янада аниқлаш киритиш зарур. 10-модда киритилган қўнунда сатрлардан иборат: «Сайловчилар ва жамоат ташкилотлари ўз депутатлари нақазлари бе-

радилар. Нақазларни бериш, умумлаштириш, қараб чиқиш ва бажаришнинг ташкил этиш тартиби СССР Қўнун билан белгилаб қўйилади». Ушбу жумлаларга яна қўйиладиган қўнунлигини историким: «Депутатларга нақаз беришда расмийлик, рўйхатбозликларга чек қўйиш, бажарилиши аввалдан мулжалланган, аниқ бўлиб қолган ишларнинг тақсимлаш ва ижро этиш тартиби. Нақазларда сайловчилар ва жамоат ташкилотларининг қўнунлиги турмуш муаммоларини ҳал қилганлиги таллабларнинг мумкин қадар кўпроқ қараб олиниши керак».

Шундай қилинмас экан, депутат фаолиятининг оскича усули давом этаверад. Яъни, бирор шахс депутатликка сайланмасдан аввал кўзда тутилган, лойиҳа-смета тасдиқланган, маблаг аниқлашган бирорта объект бўлиб қўйилди. Депутат аралашса ҳам, аралашмас ҳам у объектнинг фойдаланишга тошпирқлиги муддат бор. Қарабсизки, ҳамма нарса ривозлашди, бундан, депутат сайловчилар нақазини ба-

жарган бўлади. Ўйлашимки, янги лойиҳада бундай расмийликка чек қўйилди, депутат ўзини ҳақиқий халқ хизматкори сифатида намоён қилади.

Қ. РИЗАЕВ, Жалолқудуқ районидики Ойим қишлоқ Совети ижроа комитети раиси.

Кўпчилик ОВОЗИНИНГ КУЧИ

Ҳаётимизни ошкоралик, ленинча демократия принциплари асосида қайта қураётганимиз жамиятимиз тартиб ва қонунларини тақомиллаштириш тақозо этмоқда. «СССР халқ депутатларини сайлаш ҳақида»ги СССР Қўнун лойиҳасининг умумхалқ муҳокамасига қўйилган тараққиётимизнинг янги босқичи сифатида намоён бўлди.

Ҳозир ҳаётнинг ҳамма қирраларида фаолиятнинг янгица, меҳнатқашлар продасин талаб этаётгани ўсиш қарор этмоқда. Авваллари депутатликка номзодлар қўрибдан тасвия қилинади. Очинг-ошнора бўлмасда таъриб шундай эди. Юқоридан белгиланган қилишга тўғри келса иш юришиб кетаверарди. Ҳатто баъзи сайловчилар кимнинг номзоди учун овоз бераётганига ҳам қизиқиб ўтирмас эдилар.

Бундан бўён депутатлик ҳалқ ўзи сайлайди. Аввал бир неча номзодлар кўрсатилади. Сайловчи уларнинг сийсий, амалий ва шахсий фазиалларини эркин ҳамда ҳар томонлама муҳокама қилиш имкониятига эга. Ҳатто йилгилашларда, матбуотда номзодни ёқлаб ёки унга қарши чиқишлар қилиши мумкин.

Мен Қўнун лойиҳасини ўқиб бўлгач, «кўпчилик овоз» ҳақида ўйлаиб қолдим. Кўпчилик овоз деган тушунчани конкретлаштириш пайти келмадимми? Ҳаётда баъзан қизиқ ҳодисалар бўлаптир. Нафақат депутатликка, бошқа лавозимларга ҳам раҳбар шахслар сайлов йўли билан қўйилиши одат тусига кирди. Бу ташкилотда раҳбар сайлов ўтказилди. Юз кишидан эллик бит-

таси ёқалаб, қирқ тўққизтаси қарши овоз берди. Кўпчилик овоз олган шахс раҳбарликка сайланди. Масалан битта овоз ҳал қилди. Қарши овоз берган қирқ этмоқда. «СССР халқ депутатларини сайлаш ҳақида»ги СССР Қўнун лойиҳасининг умумхалқ муҳокамасига қўйилган тараққиётимизнинг янги босқичи сифатида намоён бўлди.

Ҳозир ҳаётнинг ҳамма қирраларида фаолиятнинг янгица, меҳнатқашлар продасин талаб этаётгани ўсиш қарор этмоқда. Авваллари депутатликка номзодлар қўрибдан тасвия қилинади. Очинг-ошнора бўлмасда таъриб шундай эди. Юқоридан белгиланган қилишга тўғри келса иш юришиб кетаверарди. Ҳатто баъзи сайловчилар кимнинг номзоди учун овоз бераётганига ҳам қизиқиб ўтирмас эдилар.

Бундан бўён депутатлик ҳалқ ўзи сайлайди. Аввал бир неча номзодлар кўрсатилади. Сайловчи уларнинг сийсий, амалий ва шахсий фазиалларини эркин ҳамда ҳар томонлама муҳокама қилиш имкониятига эга. Ҳатто йилгилашларда, матбуотда номзодни ёқлаб ёки унга қарши чиқишлар қилиши мумкин.

Мен Қўнун лойиҳасини ўқиб бўлгач, «кўпчилик овоз» ҳақида ўйлаиб қолдим. Кўпчилик овоз деган тушунчани конкретлаштириш пайти келмадимми? Ҳаётда баъзан қизиқ ҳодисалар бўлаптир. Нафақат депутатликка, бошқа лавозимларга ҳам раҳбар шахслар сайлов йўли билан қўйилиши одат тусига кирди. Бу ташкилотда раҳбар сайлов ўтказилди. Юз кишидан эллик бит-

«СССР халқ депутатлиги»га номзод кўрсатиш ва уларнинг рўйхатга олиши» деб аталган 6-бўлим 37-моддада шундай сатрлар бор: «Номзодни ёқлаб йилгили қатнашчиликларнинг яримдан кўпроғи ёки жамоат ташкилотли тегишли органи умумий составининг кўпчилиги овоз берган тақдирда у кўрсатилган деб ҳисобланади». Менинг фикримча ўша «кўпроғи», «кўпчилиги» сўзларини ўзгартириб «Номзодни ёқлаб йилгили қатнашчиларнинг камиди 60 проценти ёки жамоат ташкилотли тегишли органи умумий составининг камиди 60 проценти овоз берган тақдирда у кўрсатилган деб ҳисобланади» деган тахрирда бериш лозим.

О. ОЛИМОВ, Ҳўжаобод районидики А. Навоий номи 27-урта мактабнинг ўзбек тили ва адабиёти ўқитувчиси.

РЎЙХАТГА ОЛИШГА ТАЙЁРГАРЛИК

1989 йил 12 январдан 19 январгача ўтказилган Бунтунтифоқ аҳоли рўйхатига чинки ойдан намроқ вақт қолди. Ўзбекистонда бу тадбирга тайёргарлик чоғида бир қанча муаммолар вужудга келди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузурида ташкил этилган 1989 йилги Бунтунтифоқ аҳоли рўйхатига олишга қўмақлашувчи республика комиссияси ўзининг навбатдаги мажлисида ана шу муаммоларни муҳокама қилди. Мажлиси республика Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари В. И. Огарок олиб борди.

Комиссия аъзолари тайёргарлик жараёнида зарур тайёргарлик тадбирлари комплекс амалга оширилганлигини айтидилар. Ўзбекистоннинг еттида областидеги бориш қўли бўлган 24 та районда аҳоли муддатидан илгари рўйхатга олишди, статистика органларининг ходимлари ўқитилди. Бироқ қўнунга аҳоли пунктларида адреслар ҳўжалиги шу пайтгача тартибга солинмаган. Бир қанча районлар ва областлар қиёнда Узаро қўйилганлиги ҳам бунини мураккаблаштирмоқда. Бу эса аҳоли бир қисмини муддатидан илгари қайта прописка қилишни, картография материалларини аниқлашни талаб қилади. Бундан ташқари, Ўзбекистон ССР Уй-жой коммунал ҳўжалиги министри ягона стандарт номер белгилари ва кўча аниқлаш

ри билан таъминлаш тўғрисидаги комиссия тошпирқини бажармади. Ўзбекистон металлургия заводи эса ядролуқ ҳўжалиги учун зарур реқвизит тайёрлаш юзасидан ўз зиммасига олган мажбуриятлар бажарилишини бардоқ этди.

Республикада аҳоли рўйхатини тез ва сифатли ўтказиш учун 104 минг нафар қўнунлиги ҳисоби керак бўлади. Уларнинг ҳаммасини тегишли тарзда тайёрлаш зарур. Бироқ бир қанча областларда — Тошкент, Самарқанд, Сурхондарё ва Андижон областларида маҳаллий Советлар ижроия комитетлари тошпирқилган ишга вилдонав муносабатда бўлмадилар. Аҳолини рўйхатга олдани ходимларини танлаш ва тасдиқлаш сўст сурьастада олиб боришмоқда, баъзи корхоналар ва ташкилотлар аҳолини рўйхатга олдани ходимларини акратилган тўғридан-тўғри бош тортаётган ҳоллар ҳам учраб турилади. Шу пайтгача қўнунга аҳолини рўйхатга олиш бўлимлари ва инструкторлик участкалари жиҳозланган бинолар, транспорт, телефон алоқаси билан таъминланмаган, аҳоли орасида тушунтириш ишлари сўст олиб боришмоқда.

Мажлис қатнашчилари Қорақалпоғистон АССР ва Қашқадарь областидики аҳолини рўйхатга олишга тайёргарлик қандай бораётгани тингладилар. (ЎЗАТ).

Алибой Қуролов ўттиз йилдан бўён Поп районидики «Чоркесар» совхозида эчкичилик ривож

ЮРАКНИНГ ТИНИҚ САДОСИ

Таниқли созанда, бастакор, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Фуломқодир ЭРГАШЕВ портретига чизилар

Рубоб торлари маҳзун титрайди, нола чекади, бирдан аёқ парделарок жеранглайди... Бу нима! Шонир айтганидек, асримиз кашф этган бало, ҳаммаша басир азуз сармоя, яъни бошимиз устида бир соҳ толасига боғланб турган шамшир қуноқлари, ҳалокат ёқасидидаги Орол ситамлари, қирилган балиқ ва ийикларнинг зорли унларига қўшилиб таралётган симфония. Йўқ, бу — яқин ўтмишда содир бўлган пораҳўрлик, таъмағрилик, қўшиб ёзиш каби иллатлардан, лоқайлик ва ичкорулик, луттибозлик ва гуруҳ-бозилиқнинг мастона кайфиятидан маст кимсалардан эзда одамнинг, эндилошимизнинг афғон. Сал ўтмай ана шу шикасталик, ташвиш, мусибат, ғазаб ўрнига эркин, қувноқ, маъноли, орузбахш оҳанг эгallaйди.

Мовий дунёлардан бир насим келур.

Манам бул насимга ҳавасим келур.

Жисим бунда менинг, руҳим ундадир —

Мовий дунёлардан нафасим келур!..

Фуломқодир Эргашевнинг янги асари «Орзу» ни тингларин киши кўз унгида беихтиёр юқоридаги ноҳуш манзара сийратланадики, у муаллиф билан биргаликда руҳан эзилди, азоб тортади. Бироқ шиддат-ла эсётган насимдан — ошқоралик шабдасидан кўнгилда рушнолик пайдо бўлади-ю салбий ҳолатларга қарши кўркак қасдини тўлдириб ҳайқиради, курашади ва муро-дига етади. Сабоби аён: куй оҳангларга бойлиги, муносилиги билан дилларни ошурта элади. Муаллифнинг нафаси ноҳиз ва шиддатли, у халқ куйларига монанд ифода воситасини топа олган.

Атоқли ёзувчи Офод Ёқубов ўзининг мақола-ларидан бирда бундай деган эди: «Баҳор ҳар йили оламни янгилаб турганидек, истеъдодли ёшлар ҳам адабий жисмига тоза қон янгли қўйилиб, уни шартиррадилов, эртаси кунини белгилайди». Бу сўзларни Фуломқодирнинг насбдан ҳам бемалол ишлатиш мумкин. У 70-йилларда афғон рубобининг биринчи профессионал ижро-чи сифатида санъат оламига кириб келди-ю, шундан кейин бу ноҳуш чолу асбоби қандайдир муъжизаларга қодирлигини амалда исбот-лаб берди. Унинг таланти ўшада «Гуллар рақси» кунини тингларин қўйлаб мусиқа ишқибоз-ларининг дилда умид ва ишонч тугдирган эди.

«Олсиз, пурақор тоғ белнида кумуш камар янгли тавланувчи сойни кузатгансиман! Поинингиз етганда, гўё эрталарда ҳикоя қилингандек, бир-дан жонланади, тошлардан тошларга тўш уриб ҳайқириб оқади, асрий қўшиқини куйлаганича кўнгилингизга эзгу ишлар сурурин солади. Суз шунчалик шаффофики, ҳатто унинг тубидаги энг майда зарраларни ҳам нигоҳингиз иглаб олади. Бироқ гидросуэлга дуч келгач, эгасининг қисти-ви билан совутишга қўйилган тулпор сингари сой ҳам бир муддат ювсоқланади — асвольнидан нишон ҳам қолмайди: шу ерда инсон назмига бўйсуниб, каналларга бўлиниди-да, ана боғи шибоб, санъ-харакати ила пайкалларга оби ҳаёт мисоли таралади. Земинда ранго-ранг гуллар бў-либ очилади. Улар косачаларини қўшга ту-тиб, саррин экин тўсирида рақсга тушадилар, шодон кичирлайдилар... «Гуллар рақси»да ана шундай ҳаётга ташналик, бахт ва муҳаббатга ин-тилиш ва, ниҳоят, эзгу ниятини ушлиши тари-нум этилади.

«Инсон ким бўлишдан қатъий назар меҳнат қилиши, терга ботиб ишлаши керак», — деганиди Антон Павлович Чехов. — Унинг яшайдан мақ-сади, бахти ва ҳажжонлари ҳам яини шу меҳнат-да муҳассаллашадилар. Бу калом Фуломқодир Эр-гашевга аталгандай. Унинг ёшлар ўрта-сида рес-публика биринчи ва иккинчи конкурс ларининг

1. Усмон Қўчқор шевьри.

дипломанти ҳамда лауреати, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати, Мухтор Ашра-фий номи Тошкент давлат консерваторияси доценти бўлганга қаҳар ҳаёт йўлига назар солинса, бунга қомил ишонч ҳосил қилиш мумкин.

Отаси Эргаш ақоли бойтаънинг Рақат маҳал-ласида ҳамма таътирди. У қўли очик қассоб, қўш-луомала ва нозиктаб инсом бўлиб, куй ва қў-шиқ шайдоси эди. Қўшиқни, таниқли созанда ва бастакор Мухаммадҷон Мирзаевнинг уйда ҳар гап малъум-машҳур санъаткорлар жамулжам бўлганларида, қадрдон — мазбоннинг тақлифи билан албатта ташриф буюрарди. Гурунглр шевь билан, ширин сўзбелулар тароналар билан музайян деганларидаек, бу ерда тонг оттуна куй ва қўшиқ янграрди. Шундай фароҳбахш дамлар-да унинг қалби тубида бир армон тургандики: «Қанийди меннинг фарзандларим ҳам шулардек соз чалиб, ашула айтиб, кўнгишларини эритса. Тўғри, учинчида ўқийдигани Фуломқодир анча-дан буйн икки-учта синфдоши билан бирга тўғра-рақка яширишча қатнемоқда. Бу ўткинчи ҳаваси мени ўзда бирор нарса бормикин?»

Фуломқодир эса Мухаммадҷон амаки қоби муғаний бўлишга аллақачон қарор қилганиди. У тўқимачилик комбинафининг маданият саройи-даги халқ чолу асбоблари тўғрагаги икки йил қатнаган эмасми, эндиликда Надеждин номи музика мактабига рубоб муаллими бўлган. Усмондан сабоқ оларди. Бир кун, ниҳоят, Фуломқодир кўрқа-лисга отасига муаддосини айтиди, Эргаш ана уни тонг қолдириб оқ йўл тила-ди. Бу воқеа 1958 йили бўлган эди.

Глизр номидиги республика музика мактаби-интернатда ўқиб юрган кезларида ёш созанда профессор Ашот Петросянц билан Урашдики, бу унинг истикболини белгилаб берди. Устоз «Дутор баёти» кунини Фуломқодир ижросида эшитгач, қувончини яширолмади.

— Рубобни яхши қалдинг, — деди. — Завқинг баланд. Афғон рубоби ҳақида эшитганмисан?

— Биз қашқар рубоби билан шуғулланамиз, — Фуломқодир ёнида турган музика раҳбари Фар-руҳ Мирўсмоновга жавабди қаради.

— Биламан, — деди профессор қулиб. — Ле-кин афғон рубоби дегани ҳам бор. Мана у.

Ҳалиги соз талабини қизитириб қолди. — Бу чолу асбоби Бухоро, Тошкент, Сурхон-дарёда кенг тарқалган бўлса-да, нотас яратил-магани боисидан созандалар уни халқ услубида чертишади, — сўзини давом эттирди Петросянц. — Биз консерваторияда шу синфини очмоқчимиз. Буниунг учун аввало сендаки икхидорли ёшларни топшишимиз керак. Агар сен мактабда ўзбек ва шарқ куйларини, миллий ва рус композиторла-ри ҳамда хориний халқларнинг классик асарлари-ни ана шу рубобда қилиш мумкинлигини исбот-лай олсанг, синфимизнинг қашшофи бўласан.

Ишончининг масъулияти ҳам бор. Фуломқодир тўрт йил мубайнада республика халқ артисти Ҳамид Шамсуллонов раҳбарлиги-да афғон рубобини чалишиш ўзлаштирибгина қолмасдан, Петросянц иштиқондан муваффақия-тли ўтди. Бу унга 1964 йили консерваториянинг талабаси бўлиш ҳуқуқини берди. «Фуломқодир профессор Ф. Н. Васильев синфида шуғулланди. Орадан икки йил ўтган, Гнесин номидиги Москва олий музика педагогика билми юртида, сўнгра Н. А. Римский-Корсаков номи Ленинград консерваториясида тахсил олди. Диплом ишнин 1969 йили Тошкен-да «Аълоъ Баҳога» эгладди. Кейин Ўзбекистон ССР давлат филармониясида ишлаб, махоратини тайимлаб ошириб берди. Тамираҳонини ва Халима Носирова концертларида афғон рубобида уларга ҳамкор бўлди. Юнус Ражабий, Дони Зокиров, Б. Ф. Гнеко, Турғун Алиматов сингари машҳур санъ-аткорлар билан ижодий ҳамкорлик қилди.

1975 йили Тошкент давлат консерваторияси аспирантурасини тугаллади. Ушандан буйн у олий мактабда афғон рубоби бўйича ёшларга сабоқ берапти. (Фуломқодир Г. С. Титов номи республика спорт мактаб-интернатига таълим ола-ётган афғонистонлик болаларга ҳам ана шу созни чалишни ўргатоқда). Тажрибаси ва изиланишларининг самараси сифатида икхита тўлма тузади, матбуотда ўйнаб мақолалар эълон қилди. Қатор шоғирлар тайёрладики, улар бугунги кунда рес-публиканин турли районларида ёш аввалди музика сирларидан баҳраманд қилмоқдалар.

Айни пайтда Фуломқодир Эргашев ижрочилик махоратини ошириб йўлида муттасил терк тўқ-моқда. Унинг репертуаридан деб классик куй-ларидан «Садо», «Ёқут», «Фасли баҳор», «Дилхи-рожа», «Туркман шойи», «Курд», «Матнбё» Юсу-повнинг асарлари, афғон бастакори Уста Мухам-мад Умарнинг «Гуллар рақси», тожикча «Сараҳ-бори Қўхистон», «Ҳамзуда» куйлари мўқим жой олган.

Фуломқодир афғон рубоби садолари тобора баландроқ ва тиниқроқ янграшини истади. «Мен санъатни умрим мазмуни деб биламан, — дейди у. — Бу шунчаки тирикчилик манбаи эмас, қар кун, қар соатда маънавий етуклики камол топ-тириш деганин, Шу мақсадада грузин, озарбай-жон, туркман, афғон, араб халқ куйларини эзиб олиб, қайта ишлади. Буюк композиторлар Глин-ка, Чайковский, Моцарт, Грив ва Лист асарлари-ни ўзига хос оҳангларда ижро этди.

«Фуломқодир Эргашев ҳозир 42 ёшда, — деб ёзда Термиз музика билим юрти ўқитувчи Е.Лара Мардоева редакцияга ёзган мактубида. — У бундан 11 йил муқоддам юксак ижрочилик махорати ва музикани тарғиб қилишдаги самарали ишлари учун Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати бўлган эди. Утган давр ичиде у камолот пиллавларидан дадил кўтарилиб борди, халқ назарига тушди. Кунн кеча телеви-денеда намайиш этилган «Афғон рубоби оҳанг-лари» фильмининг (режиссёр Гафур Бобоев, опера-тор Ботир Гадоёбоев) кўрган одам бунга ана бир кайра ишонч ҳосил қилади.

Фуломқодир Эргашев шу кунларда янги куй-лар яратиш билан банд. Мана вақт ярим тун бў-са-да, у ижод қилмоқда. Завқан муҳтарамаси Зарифахон ҳамдарду ҳаммафас, қизлари Зу-лфия, Зулуҳунор, Зулайҳо, Мухлис ва Рўзойи ҳам уйғок; ахир, улар совимили созанда, бастакори-мизнинг тингловичларидир.

Илром УТБОСАРОВ.

«КИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»НИНГ РУС ТИЛИ СИРТҚИ МАКТАБИ

«А» дан «Я» гача

ГЛИПТ — нақш ўйилган топ.

ГЛИССАНДО — музика асбобида қўли тез сирғатириб, югуртириб чалиш усули.

ГЛИССЕР — сув бетига сирғанувчи кема.

ГЛИСТА — жуда эзгин одам қилтириқ.

ГЛИЦИН — печакгул.

ГЛОБАЛЬНЫЙ — ер шарини қамраб олган.

ГЛОБУЛЛИН — ҳайвон ва ўсимлик оқсил моддасининг табиатда кўпроқ тарқалган гуруҳласи.

ГЛОДЯТЬ — кемирмоқ, ганимоқ, муҷимоқ.

ГЛОКСИНИЯ — қўнғироқ гулли хонаки декоратив ўсимлик.

ГЛОССА — қадимги текстлардаги суз ёки иборалар изохи.

ГЛОТАТЕЛЬНЫЙ — ютишга оид, ютиш.

ГЛОТКА — томоқ, ҳалқум, бўғиз.

ГЛОТОК — ютум, қулатум, ҳўлама.

ГЛОХНУТЬ — қар бўлиб қолимоқ.

ГЛУБИНА — чуқурлик, теранлик.

ГЛУБКОВЫСЛЕННЫЙ — фикри теран, ўткир.

ГЛУБОВОУВАЖАЕМЫЙ — кўп ҳурматли, қадри, азиз.

ГЛУМИТЬСЯ — тахқир-ламоқ, хўрламоқ, мазаҳ қил-моқ.

ГЛУБЛЕНИЕ — шахсият-га тегиш.

ГЛУПЕТЬ — аҳмоқ бўли-моқ, эсини йўқотмоқ, ақли-нин еб қўймоқ.

ГЛУХАРИНЬИЙ — қарқур-га оид.

ГЛУХО — унчалик жа-рангламасдан, бўғиқ.

ГЛУХОНОМОЙ — гуна-гунгалай, қар-соқов.

ГЛУШИТЕЛЬ — овозни, шовқинни пасаитирадиган ас-боб, мослама.

ГЛУШЬ — нообод, узоқ жой, чечка.

ГЛЫБА — қатта бўдан, палаҳса.

ГЛОКОЗА — узум ша-қари.

ГЛЯДЕТЬ — қарамоқ, бо-моқ, назар солмоқ.

ГЛЯНЕЦ — ялтироклик, жило, сайқал.

ГНАТЬ — ҳайдамоқ, ҳай-даб юбормоқ.

ГНЕВ — ғазаб, нафрат, қаҳр, жаҳл.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР БОЛАЛАРНИ БАХТСИЗ ҲОДИСАЛАРДАН СТРАХОВАНИЕ ҚИЛДИРИНГ!

Госстрах I ешдан 16 ешгача бўлган болаларнинг ота-оналарига, фарзандликка олувчиларга, васийларга ва уларнинг бошқа қариношларига страхованиенинг янги турини — БОЛАЛАРНИ БАХТСИЗ ҲОДИСАЛАРДАН СТРАХОВАНИЕ ҚИЛИШНИ тавсия этади.

Бундай шартнома 1000 сўм суммасида I йил муддатга тузилади. Страхование бадали учна қиммат эмас ва у боланинг ёши билан боғлиқ ҳолда қуйидагича бўлади:

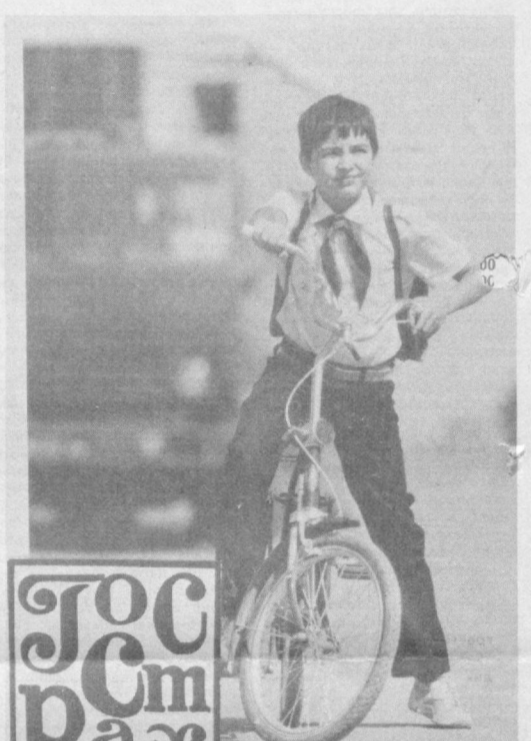
боланинг ёши I ешдан 7 ешгача бўлса — 2 сўм;
7 ешдан 12 ешгача — 2 сўм 60 тишин;
12 ешдан 16 ешгача — 3 сўм.

Страхование суммаси ёки унинг бир қисми бола тасоди-дифан ўткир захарланганда, қуйиб қолганда, совуқ урган-да, электр токидан шикастланганда, тишлари тушиб кет-ганда, нууладан сут тишлари ҳам (агар улар ўрнида кейинчалик доимий тишлар чиқмаса), лат ёйишда, оёқ, қўл ёки бошқа органлар чиқиб кетганда, суяк синганда ва бошқа ҳолларда туланади.

Агар жароҳатланиш асорат қолдирмаса-ю, узоқ вақт даволашига тўғри келса — 15 кундан 30 кунгача узлуқ-сиз даволанганда 20 сўм, 30 кундан ортиқ даволанганда эса 30 сўм туланади.

Страхование бадалини иш жойингиздаги бухгалтерия орқали тўлиқ йўли билан ёки страхование агенти-га нафд пул билан тўлаш мумкин.

Страхованиенинг бу тури тўғрисидаги тўлиқ маълумот-ни районингиздаги Госстрах инспекциясидан ёки ташки-лотингизга хизмат кўрсатувчи страхование агентидан би-либ олишингиз мумкин.

Ўзбекистон ССР Давлат страхованисеи Бош бошқар-маси (Телефон 33-33-27).

«СОУЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИР-ЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

ТОВАРЛАР—ПОЧТА ОРҚАЛИ ТЕЗ, ҚУЛАЙ ва ФОИДАЛИ!

КИШЛОҚ АҲОЛИСИ ДИҚҚАТИГА!
«Центросоюз» «Главкоопсылторг»нинг Тошкент савдо-посилка қорхонаси

Ўзбекистоннинг кишлоқ жойларига яшовчи граж-данлардан хусусий буюртмалар қабул қилади, тур-ли хил галантерей буюмларини почта посилкалари орқали жўнатади.

Жўнатилиш учун қуйидагилар тақлиф қилинади: совға-саломлар, соқол олувчи аппаратлар, соҳ олувчи машин-калар, тоза жун ва ярим жун рўмоллар, радио-фото то-варлар, хўжалик асбоблари, трикотаж буюмлар, электр товарлар, чойнақлар, дамоллар, пиллосолар.

Каталог билан яқин ўртада жойлашган алоқа бўлими-да танишиш мумкин.

Буюртмалар, у қорхонага келиб тушган кундан бошлаб бир ой мобайнида бажариб берилади.

Буюртмаларни қуйидаги адресга жўнатинг: 700193, Тош-кент шаҳри, Миңурин кўчаси, 88-уй.

НАЗМ ДАФТАРИДАН

ОҚЛАНИШ

Ноҳақ қурбонлар пок руҳига бахшида

Улар қамалдилар,
Улар отқилдилар,
Ғарин гинодларни эмасди аён.
Ғанимлар улрға
Бўқотлар қилдилар,
Адолат тахтига ўлтирди гумон.
Эллик йил муқаддам
Улар билан бирга
Тўроққа қўйилган адлу ҳақиқат
Бугун фаршатайди
Бурканиб оқ нурга
Авлодлар қошида тикламоқда қаҳ.
Унинг шуласида
Бўлоққа намоён
Тарихининг эсимистон саҳифалари.
Ҳар бир саҳифада
Неча-неча қурбон,
Ночор, ҳимосиз қолганлар барн...
...ик қўларинда,
Сўлғин юзларда
Тилга қиқолмаган армон излари:
Ғарин умидларин
Узган ўларидан,
...ҳот бадиом бўлар ўғил-қизлари!!
Наҳот иқилбодар
Тиклган жонлари
Иқилбод душмани бўлиб учса-я!!

Эзгу умидларин,
Виндон, имонларин
Имосиз кетишининг доғи қучса-я!!
Иқилбод — ҳақиқат,
Иқилбод — адолат.
Заҳматли, олисдир унинг йўллари,
Қаранглик, бўғиздан
Олмишир ўша пайт
Бошимиз сийлайди деган қўллар.
Заҳ тўла, азоблар,
Ваҳшийча қийноқлар
Терғовга восита бўлган у маҳал,
Уядирма айбнома,
Пинҳона сўроқлар
Иносилар тақдирин қилган экан ҳал.
Эллик йил ўтибдир
Уч-тўртта безотининг
Ҳўклик ноҳақлигини англамоқ учун...
Дилларда тош босиб
Етган доқ-фардининг
Узини оқлашга етмабди кучи,
Бугун афсус билан,
Жанговар суз билан
Уларнинг шаънини оқлар замона.
Олий суд: — Айбсиз!! — дер,
Хижолатда Ватан—
Фарзанди қошида гуноҳкор она,
Асраб қололмади

Содиқ дилбандларин
Адоват вабос, фиску фуруждан...
Дилдаги қат-қат
Айрилик дардлари
Тасалли топарин бугунги нурдан!
Эллик йил муқаддам
Қилинган бу бедод
Иқилбод шаънига чаппамиз бўёқ,
Инсон тақдирига
Дахлдор сен, эй зот,
Сенга бу ҳақиқат бўлсин бир сабоқ!
Узатсанг ҳар ерга
Етгувчи узун қўл,
Иқилбод номидан ҳўқим ўқувчи тил,
Зулудан шафқатини
Кўргансан деб маъқул,
Сенга эг томдондан берилгандир, бин!
Сен, эй пок қўшиқчи,
Бўхтонга қолса ҳам,
Осийшини қўзлаб сукут қилган зот,
Узинини қанчалик
Панага олсанг ҳам,
Бир кун ошкор этар қорининг ҳаёт!
Бас, ҳар бир инсонга
Қилинган хиёнат —
Иқилбод ишга хиёнат демек,
Агар бирор жонга
Қасд айласа туҳмат,
Иқилбод қошида жиноят демек.
Ватандон, ҳушёр бўл!
Нолоқлар қорига
Бонг уриб қарши чик, бўлса ҳам қийин.
То икхидир тортилиб
Нохўклик дорига,
Афсус, деб юрмайлик эллик йил кейин...
Ҳабиб САЪДУЛЛА.

Цехдан пештахтага

Бу магазинли новвойхона-ми ёки новвойхонали мага-зинни, деб баҳс юритиш мум-кин. Ҳар ҳолда Рўзистонда-ги микрорайонлардан бирда очилган «Кулча» бу икки ту-шунчани ўзида мужассам-лаштирган.

Энди теварак-атрофда ив-тиқомат қилувчи аҳоли иста-дан вақтда иссиқ, хушбўйи-нон харид қилиши мумкин. Бу нонлар тандирдан тўпа-тўғри пештахтага келтирилади. Гулистон нон заводи юксак рентабелли қорхона бўлиб, у янги савдо шохоб-часини ўз малағаларига кур-ди. Бу эса ҳўжалик муста-қиллигини ўз фойдаларини унутмаган ҳолда харидорлар манфаатлари йўлида ишга солишининг яққол мисолидир.

Новвойхона — магазин-нинг биринчи қаватига мил-лий кўчалар ва бўлоқчалар ёшлагидан цех ишлайд.

«Кишлоқ ҳақиқатининг нав-батдаги соми 25 ноябрь, жума кунн чиқади.»

Редактор
А. Ф. МУХТОРОВ.

ТЕЛЕВИЗОР ХИЗМАТДА

24 НОЯБРЬ, ПАЙШАНБА

● МТ I

7.00 «120 минут».
9.05 «Салом, музика!».
9.50 «Мўъжизасиз мўъжизалар».
10.50 Янгиликлар.
11.00 «Қаблға яқин кўшиқлар». Г. Пономаренко кўшиқлари.
11.40 «Кишлоқ ҳўжалиги». Кино-журнал.

● МТ II
16.00 Янгиликлар.
16.10 «Қайта қуриш прожектори».
16.20 «Музикали хазиана». СССР

Давлат телерадиоси Катта сим-фонии оркестри К. Дебюсси асарларини ижро этади. Дири-жёр — Ж. Мерсье (Франция).
17.00 «Беш йилки: ишлар ва одамлар». Телевизион ҳўжатли фильмлар премьераси: «Уну-тидан трактор учун сола» (Рос-тов кинохроника студияси), «Хў-жалик ҳисоби. Йўл боши» (Оржоникидзе, Нальчик шахар-лари), «Роғун. Бешинчи саҳи-фа. Янгидан қоплаш» (Душан-ба).
17.50 Мультфильм премьераси.
18.00 «...16 ешгача ва ундан кат-талар».

18.45 «Депутат зарур». Яқинлар-ни номзод қилиб кўрсатишга нималар ҳалокит бераётган-лиги ҳақида, депутатликка номзод сайлаш принциплари ҳақида.
Уқув программаси
9.15 «Томмазо Кампанелла». Ил-лий-оммабоп фильм премье-раси («ЦНФ»).
9.35, 10.35 Табиатушолик. 3-синф. Урмон омбороналари.

● МТ III
9.00 Эрталики гимнастика.

19.15 «Дунё воқеалари».
19.35 «Нишонлар». Мультфильм премьераси («Ўзбекфильм»).
19.45 СССР халқ артисти С. Рос-тоцкий фильмлари. «Душанба-гача бир гап бўлар» (М. Горь-кий номи киностудия).
21.30 «Время».
22.05 «Қайта қуриш прожектори».
22.15 «Эфирда музика». Танаф-фус пайтида (23.20) — «Дунё воқеалари».

● МТ IV
9.00 Эрталики гимнастика.
Уқув программаси
9.15 «Томмазо Кампанелла». Ил-лий-оммабоп фильм премье-раси («ЦНФ»).
9.35, 10.35 Табиатушолик. 3-синф. Урмон омбороналари.

● МТ V
14.10 Тақдорий телефильмлар кундағи санаси. «Сарсонлик-сарғардонликда». 10-серия — «Ярим тун».

10.05 Испан тили. 1-йил шуғул-ланаётганлар учун.
11.05 СПТУ ўқувчиларига. Умумий биология. Жониворлар селек-цияси.
11.35, 12.35 Музика. 7-синф. С. Прокофьев, «Ромео ва Жуль-етта».
12.05 Испан тили. 2-йил шуғул-ланаётганлар учун.

● УЭТВ
16.00 «Пан Кляксанин саўҳати». Бадий фильм. 2-серия.
17.20 «Энг ёш». Телефильм.
17.30 Биология. Эволюциянинг асосий йўналишлари.

18.45 «Микки Маус Москвада».
19.30 «Кишлоқ янгиликлари».
20.30 Тунингиз хайри бўлсин, кичкинтойлар!
20.45 Ритмик гимнастика.
21.15 «Ешлик куйлайди ва рақсга тушади».
21.30 «Время».

● УЭТВ
16.00 «Пан Кляксанин саўҳати». Бадий фильм. 2-сер